

overordentlig stor og gavnlig Betydning, om det kunde ske, at Børn fra forskjellige Samsundsklasser sad sammen paa Skolebanken; derved vilde efterhaanden den nedbrydende, taabelige Indbildsftthed, som kan herske blandt os, skjøndt vi have havt en fri Forsætning i saa mange Aar, svinde bort, den taabelige Indbildsftthed, som giver sig Luft i et Udtryk, der har vakt min Særme, hver Gang jeg har hørt det, nemlig det: Han er af bedre Familie. Ved dette Udtryk er ikke ment en Familie, der udmærker sig ved Gudsfrugt og Dydighed, men en rig, velhavende og indflydelsesrig Familie. Jeg tror, at, naar Børn af forskjellige Samsundsklasser sad sammen paa Skolebanken, vilde dette bidrage til at nedbryde denne Indbildsftthed og til at fremme den rette Lighedsfølelse og Agtelse for Menneskenaturen og derved Broderskabets Aand, som er Samsundsaaendens bedste Blomst, samt derved ogsaa nedbryde hos de ringere stillede Klassers Børn den Misundelse og den Bitterhed ligeoverfor de bedre stillede Børn, som der desværre ogsaa er nok af i vort Samsund. Men Veien, ad hvilken vi skulle tilstræbe dette, er den, at vi gjøre den offentlige Skole saa god som mulig. Det er det, som Forslaget gaar ud paa, og det er derfor, jeg principielt slutter mig til Forslaget. — Skal jeg forøvrigt nævne det mest Fortjenstlige ved det foreliggende Forslag, saa er det Forskolen. Der har været titret Lov, om det var en heldig Ordning med disse Forskoler. Man har sagt, at, dersom Grundlaget blev daarligt, saa vilde Bygningen, der blev opført derpaa, ikke være durabel. Det er ganske sandt, men, som vi nu have det, kan man godt kalde nederste Klasse for Forskolen, og der gælder det saa ogsaa: Bliver der lagt et daarligt Grundlag der, saa er det en daarlig Grund at bygge paa. Det kan vistnok ogsaa være Tilfeldet, at den Lærer, som med Dydighed kan undervise vogne Børn, ikke er stikket til at undervise smaa Børn. Der hører andre Betingelser dertil. Men hvorfor gaa ud fra den Forudsætning, at det Grundlag, der bliver lagt i Forskolen, vil blive daarligt? Jeg tror, at Kvinder, som det jo er Meningen skulle undervise i disse Forskoler, ere langt mere stikkebe dertil end Mænd, fordi Kvinden har større Nærighed til Børn og derfor bedre Forstaaelse af dem, større Udholdenhed og Taalmodighed. Saa kan man da ogsaa anføre som Fortrin, at ved at vi faae Forskoler, bliver det muligt at faae Gaandgjerningskoler rundt om paa Landet. Som det er for Diebliffet, er det ofte uhyre vanskeligt, det veed jeg af egen Erfaring; jeg har gjort Forsøg paa at faae oprettet en Gaandgjerningskole i det Sogn, hvor jeg er Præst, men jeg har Ingen kunnet faae dertil. Jeg maa indrømme, at jeg lægger langt større Vægt paa, at vi faae Forskoler, end at vi faae Forsættelseskoler. Jeg vil gjerne tro, at Forsættelseskoler paa fine Steder kunne gjøre god Nytte, men jeg tror aldrig, det bliver Noget,

som bliver almindeligt, og jeg maa ogsaa oprigtig tilstaa, at jeg nærer nogen Lov, om det er rigtigt at beholde Børn i Almindelighed i Skolen, til de have naaet 16—17 Aars Alderen; jeg tror, det kan være gavnligt, at de noget tidligere komme ud i Livet. I Meget er jeg enig med de Betragtninger, som igaar bleve udviklede af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (H. Holm). Livet er ogsaa en Skole, og det, som der skal udvirkes gennem Børneskolen, er just ikke, at der skal gives Børnene Kundskaber og Færdigheder, som de have Brug for hele Livet, men at der bliver lagt en Grund, hvorpaa der kan bygges videre, naar Børnene skulle ud i Livets Skole. Derfor lægger jeg større Vægt paa Forskolen end paa Forsættelseskolen. — Jeg skal vende mig til nogle andre Enkeltheder. Der er nu Mulkssystemet. Da jeg i forrige Samling havde Ordet, udtalte jeg mig for Bibeholdelsen af det gamle Mulkssystem, skjøndt jeg vilde have, at Mulkterne skulde være noget højere. Men mine Ord vandt ikke Tilslutning, og i Følelsen af, at det gamle Mulkssystem ikke, naar vi skulle have en ny Skolelov, vil kunne blive opretholdt, slutter jeg mig til det foreliggende Forslag. Der er af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) udtalt en Lante, der gik ud paa, at Mulkteringen kun skulde bringes til Anvendelse efter flere Aars Mellemrum. Denne Lante kan jeg ikke gaa ind paa. Vi have forhandlet det i det Udvalg, der blev nedsat, men jeg kan, som sagt, ikke gaa ind paa denne Lante, da jeg er bange for, at, dersom et Barn har forsømt indtil det 9de Aar og der saa bliver mulkeret, er der allerede lidt et saa stort Tab, at det synes vanskeligt at gjenoprette det, og jeg er endnu mere bange for, at, dersom Barnet skal kunne forsjømme Skolen fra det 9de til det 12te Aar, og saa først Mulkteringen skal træde i Kraft, er der lidt et ubodeligt Tab. Naar der skal anvendes Mulktering, maa det være med ikke alt for lange Mellemrum af Tiden. — Lovudkastet har bibeholdt den nuværende Tilstand med Udskrivning med 13 Aars Alderen. Jeg er principielt imod Udskrivning med 13 Aars Alderen. Jeg vil gjerne indrømme, at et Barn paa 13 Aar kan have de samme positive Kundskaber, som man kræver af et Barn paa 14 Aar, men desuagtet, selv om Barnet i 13 Aars Alderen har opnaaet disse positive Kundskaber, kan det have godt af at gaa et Aar til; det vil da kunne tilegne sig disse baade langt bedre og langt mere frugtbringende for Livet. Det kommer ikke an paa, at der læres Meget, men paa, at det, der læres, læres godt, saa at det bliver til Kjød og Blod i En og bliver sammensmeltet med Personligheden, og det kan langt bedre naaes i Alderen mellem det 13de og 14de Aar, end naar Barnet bliver udskrevet med det 13de Aar. Jeg tror ogsaa, at de flinke Børn ere Skolens bedste Medhjælpere. De an-